

розвинутим соціальним контролем політики, політиків і влади. Найбільша значимість у цьому випадку надається пріоритету прав людини над законами держави.

Проблема розширення прав людини в Україні є актуальною сьогодні ще й завдяки спадку СРСР, де права людини і громадянина мали виключно декларативний характер. Людина знаходилась під «опікою» держави, забезпечена самим необхідним, але обмежена у свободі думки та дій. Авторитарно-командна система протидіяла розвитку громадянського суспільства. Для розробки правових засобів подолання відповідних правових колізій та порушень важливо розуміти, що в тріаді «індивідуальні права людини – колективні права групи – права нації» безперечний пріоритет належить правам людини. В основі будь-якої етнічної групи, корінної нації, народу взагалі повинний бути людський вимір, головні параметри якого містяться в загальновизначених нормах міжнародного права щодо прав людини.

Сьогодні, на жаль, важко казати про успіхи України в розширенні прав і свобод людини, і в справі формування громадянського суспільства. Хоча деякі кроки робляться в цьому напрямку. Одним з них є процес створення об'єднаної опозиції в українському парламенті. Дуже хотілось би щоб цей процес не пішов за формулою «Один крок вперед – два кроки назад». Позитивний результат залежить від того, наскільки успішно будуть долатись перешкоди до створення правової держави. Подолання цієї ситуації залежить не тільки від держави, яка на даний момент не має надійного механізму захисту прав людини (за виключенням механізму захисту прав народних депутатів ВР та олігархічних кланів). Необхідні зусилля правозахисних організацій, в тому числі і міжнародних, та кожної окремої людини, спрямовані на боротьбу проти порушень прав особи та встановлення більш суворої юридичної відповідальності до правопорушників прав людини і громадянина в нашій країні.

КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ

Філіпенко Тетяна Вячеславівна

*доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри менеджменту ЗЕД,
Донецький державний університет управління,*

Банченко Володимир Андрійович

викладач - методист, Донецький юридичний інститут

Великі розміри внутрішнього і зовнішнього боргу, а також зростання витрат по його обслуговуванню посилює актуальність як самої проблеми державного боргу, так і пошуку шляхів вдосконалення механізмів його управління. В ринковій економіці України державний борг набуває характеру не лише фінансової, але і соціально-політичної проблеми, яка прямо пов'язана з проблемою національної безпеки країни. Так, Закон України «Про основи національної безпеки України» серед основних реальних і потенційних загроз національній безпеці України визначає велику боргову залежність держави, критичні обсяги державних зовнішнього і внутрішнього боргів [1].

Державний борг уявляє собою загальну суму боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. Важливе значення в ефективності та дієвості системи управління державним боргом займає забезпечення правової бази для здійснення та обслуговування внутрішніх і зовнішніх запозичень.

До групи нормативно-правових актів, які визначають загальні тенденції формування державної заборгованості, її критичні розміри відповідно до економічного розвитку країни відноситься Конституція України, що визначає правові основи функціонування органів

законодавчої влади, місце, роль і права виконавчих органів щодо формування та використання фінансових ресурсів, можливості залучення ними додаткових коштів із внутрішніх і зовнішніх джерел для фінансування загальнодержавних програм розвитку економіки та суспільства. Тому основою управління державним боргом є стаття 95 Конституції України, яка визначає прагнення держави до збалансованого бюджету та стаття 92, у якій чітко зазначено, що порядок утворення і погашення державного внутрішнього та зовнішнього боргу має встановлюватися лише законами України [2].

Згідно з Конституцією Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні й уповноважена затверджувати державний бюджет України та вносити зміни до нього в частині зовнішнього та внутрішнього боргу. Верховна Рада України приймає рішення про надання Україною позики та економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням.

Конституцією визначено, що управління державним боргом здійснюється при тісній взаємодії і співпраці різних міністерств та відомств, які несуть відповідальність за розробку та реалізацію ефективної боргової стратегії держави. В управлінні державним боргом України беруть участь: Кабінет Міністрів, Міністерство фінансів, Національний банк, Державне казначейство України.

Відповідно до статті 2 Бюджетного кодексу України, управління державним боргом це сукупність дій, пов'язаних із здійсненням запозичень, обслуговуванням і погашенням державного боргу, інших правочинів з державним боргом, що спрямовані на досягнення збалансованості бюджету та оптимізацію боргового навантаження. Крім того, стаття 18 Бюджетного кодексу визначає, що загальний обсяг державного боргу та гарантованого державою боргу на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 60 відсотків річного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України. У разі перевищення цієї граничної величини Кабінет Міністрів України зобов'язаний вжити заходів для приведення загального обсягу боргів у відповідність із зазначеним положенням [3].

Значне зростання як внутрішнього, так і зовнішнього державного боргу України вимагає серйозної уваги до забезпечення її боргової безпеки. Слід зазначити, що поняття боргової безпеки не визначається на законодавчому рівні, а зустрічається лише у Наказі Міністерства економіки України від 2 березня 2007 р. «Про методику розрахунку рівня економічної безпеки України». Відповідно до цього наказу, боргова безпека – це такий рівень внутрішньої та зовнішньої заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування й ефективності використання внутрішніх і зовнішніх запозичень та оптимального співвідношення між ними, достатній для вирішення нагальних соціально-економічних потреб, що не загрожує втратою суверенітету і руйнуванням вітчизняної фінансової системи [4].

Отже, реальною потребою сьогодення є прийняття Закону України «Про державний борг та гарантований державою борг», проект якого зареєстровано Верховною Радою України 7 червня 2011 р. [5]. Цей Закон повинен закріпити поняття боргової безпеки, детально визначити види державних боргових зобов'язань, правовий режим їх обслуговування, визначити компетенцію усіх органів управління державним боргом.

Список використаних джерел

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 9634-IV // Офіційний Вісник України. – 2003. – № 29. – Ст. 1433.

2. Конституція України від 28.06.1996 / Відомості Верховної Ради України 1996. – №30. – Ст. 141.

3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 / Офіційний вісник України. – 2010. – № 59. – Ст. 2047.

4. Про методику розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економіки України від 02.03.2007 р. № 60 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>. – Назва з екрану.

5. Про державний борг та гарантований державою борг: Проект Закону України від 07.06.2011 № 8637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>. – Назва з екрану.

ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІВ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Єгорова Валентина Сергіївна

к.ю.н. доцент факультету соціології і права НТУ «КПІ»

Важливим елементом конституційно-правового статусу суддів судів загальної юрисдикції є гарантії їх діяльності, що врешті й визначають конституційно-правовий статус судді. Під гарантіями діяльності суддів розуміють сукупність загальних та спеціальних способів і засобів реалізації прав й обов'язків суддів.

Загальні гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції визначаються рівнем розвитку всіх сфер суспільного та державного ладу України, авторитетом судової влади у суспільстві та державі, станом прав і свобод людини і громадянина і, особливо, правом звернення до суду за захистом своїх законних прав і свобод.

Спеціальні гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції – це система нормативно-правових та організаційно-правових способів і засобів здійснення суддями своїх прав й обов'язків. Під нормативно-правовими гарантіями прийнято розуміти наявність гармонійно-розвинутої комплексної законодавчої бази, що визначає конституційно-правовий статус суддів судів загальної юрисдикції і судової влади загалом. Організаційно-правові гарантії передбачають наявність ефективного механізму представленого органами державної влади та місцевого самоврядування.

Від досконалості системи гарантій діяльності судді суду загальної юрисдикції залежить доля існування судової влади в Україні. Адже на сьогодні, попри позитивний поступ судової реформи в Україні конституційно-правовий статус суддів судів загальної юрисдикції не отримав належного місця у суспільстві.

Термін “гарантія” запозичене з французької мови “*garantie*”, який перекладається на українську як “запорука; умова, котра забезпечує що-небудь”. Однак, незважаючи на те, що поняття “забезпечення” і “гарантія” мають багато спільного, ми вважаємо це різні поняття.

Проблема визначення поняття “гарантія” на сьогодні не має однозначного вирішення, оскільки у спеціальній літературі не існує єдиного поняття гарантій.

Юридичні гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції також можна класифікувати за певними критеріями:

- 1) за юридичною силою нормативно-правових актів, які містять норми-гарантії, вони поділяються на такі, що містяться в законах і підзаконних нормативних актах;
- 2) за місцем їх закріплення в системі законодавства – на загальноправові та галузеві;
- 3) за видом юридичних норм, які закріплюють гарантії незалежності суддів – на матеріальні та процесуальні;

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА**

**II Міжнародна
науково-практична конференція**

***Правове регулювання суспільних відносин
в умовах демократизації
Української держави***

(ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ)

Київ – 14-15 березня 2012

УДК 378 (009)

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави» (2012 р. м. Київ) / Укладачі: Б. В. Новіков, Т. О. Чепульченко, І. П. Голосніченко, В. Ю. Пряміцин / - К.:НТУУ «КПІ», 2012. – 320 с.

Матеріали доповідей учасників конференції подано за редакцією авторів.

Укладачі:

Б. В. Новіков

І. П. Голосніченко

Т. О. Чепульченко

В. Ю. Пряміцин

© Авторські права авторів статей захищено, 2012

ПРАВО НА САМОГУБСТВО ЯК СКЛАДОВА ПРАВА НА ЖИТТЯ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	75
Моткова Ольга Дем'янівна	75
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ	76
Олексюк Юлія Василівна	76
ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ.....	78
Романов Євген Юрійович	78
ЗАКОНОТВОРЧІ ІНІЦІАТИВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР ПОГЛИБЛЕННЯ МОВНО-ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ	79
Світлана Савойська.....	79
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ СУДОЧИНСТВА В КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....	81
Самко Ірина Ігорівна	81
ПРОБЛЕМАТИКА КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ОСНОВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ.....	83
Семенюк Іван Ярославович	83
ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИСЯЖНИХ В УКРАЇНІ.....	84
Соловей Олександр Володимирович	84
ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.....	86
Трофименко Ірина Валентинівна	86
КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ.....	88
Філіпенко Тетяна Вячеславівна	88
Банченко Володимир Андрійович	88
ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІВ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ	90
Єгорова Валентина Сергіївна	90
СЕКЦІЯ № 2: ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІННОВАЦІЙНІЙ СФЕРІ.....	92
ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ : ВИДИ АВТОРСЬКИХ ДОГОВОРІВ.....	92
Бараненко Іван Юрійович	92
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНИХ ЗАХОДІВ ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ В УКРАЇНІ.....	94
Булгак Вікторія Олександрівна.....	94
ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ЧИННОСТІ ЗНАКА ДЛЯ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ВНАСЛІДОК ЙОГО НЕВИКОРИСТАННЯ.....	96
Поліщук Мар'яна Анатоліївна	96